

สรุปสาระสำคัญ แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔)

คณะรัฐมนตรี ได้มีมติเห็นชอบแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) เป็นแผนแม่บทระดับชาติ เมื่อวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๙ เพื่อให้ทุกหน่วยงานใช้แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) เป็นแผนแม่บท (Master Plan) เป็นกรอบและทิศทางในการปฏิบัติการในการส่งเสริมคุณธรรมของทุกหน่วยงาน โดยนำกลไกประชารัฐมาใช้เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ

เหตุผลและความจำเป็นที่ต้องมีแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ มีเหตุผลสำคัญจำเป็น ๓ ประการ ดังนี้

- คนไทยได้ตระหนักในความสำคัญของชาติ ยึดมั่นในหลักธรรมทางศาสนาที่ตนนับถือ และจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ให้คงอยู่คู่สังคมไทยอย่างมั่นคง และยั่งยืน
- เกิดสังคมคุณธรรม อยู่ร่วมกันด้วยความสมานฉันท์ภายใต้หลักธรรมทางศาสนา ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และวิถีวัฒนธรรมอันดีงามตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และโมเดลประเทศไทย ๔.๐ ด้วยการสร้างความเข้มแข็งจากภายใน เพื่อวางรากฐานการพัฒนาประเทศในระยะยาว
- แก้ไขปัญหาวิกฤตคุณธรรมของคนในชาติ ให้ “คุณธรรมนำการพัฒนา” ด้วยการบูรณาการของทุกภาคส่วนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

วิสัยทัศน์

สังคมไทยมีคุณธรรมเป็นรากฐานที่สำคัญในการดำรงชีวิต สืบสานความเป็นไทยอยู่ร่วมกันด้วยความสันติสุขในประเทศไทย ประชาคมอาเซียนและประชาคมโลกอย่างยั่งยืน

เป้าประสงค์

สังคมไทยมีคุณธรรม คนไทยปฏิบัติตามหลักคำสอนทางศาสนาที่ตนนับถือ น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติ ดำรงรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมอันดีงามของไทย และอยู่ร่วมกันด้วยสันติสุขในประเทศไทย ประชาคมอาเซียนและประชาคมโลกอย่างยั่งยืน

พันธกิจ

- พัฒนาคนให้มีคุณธรรมตามหลักธรรมทางศาสนา น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักในการพัฒนาคุณภาพชีวิต และดำรงชีวิตตามวิถีวัฒนธรรมไทยที่ดีงาม
- พัฒนาระบบการบริหารจัดการด้านการส่งเสริมคุณธรรมให้มีประสิทธิภาพในมิติต่างๆ
- ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนของสังคม ตระหนักและร่วมกันเป็นเครือข่ายมีส่วนร่วมในกระบวนการส่งเสริมคุณธรรม เพื่อสร้างสังคมคุณธรรมที่อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข มีธรรมาภิบาล มีความสมานฉันท์ และมีความยั่งยืน
- ส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นแบบอย่างด้านคุณธรรมในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก

ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อน

- ๑) วางระบบรากฐานการเสริมสร้างคุณธรรมในสังคมไทย
- ๒) สร้างความเข้มแข็งในระบบการบริหารจัดการด้านการส่งเสริมคุณธรรมให้เป็นเอกภาพ
- ๓) สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการส่งเสริมคุณธรรม
- ๔) ส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นแบบอย่างด้านคุณธรรมในประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก

กระบวนการขับเคลื่อน

การขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ใช้กลไกภาคีเครือข่ายในภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน ภาคประชาสังคม ภาควิชาชีพ ภาควิชาการ ภาคสื่อมวลชน และภาคประชาชน บูรณาการทั้งแนวราบและแนวตั้ง เพื่อขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรมในสังคมไทย

๑. สร้างความรู้ความเข้าใจในแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ โดยจัดประชุมสัมมนาหรือการประชุมเชิงปฏิบัติการ

๒. สร้างความเชื่อมโยงกระบวนการมีส่วนร่วมระหว่างแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔) และแผนระดับอื่นๆ

๓. สร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการขับเคลื่อนแผนของภาคีเครือข่ายต่างๆ

๔. การเพิ่มความรับผิดชอบและการยอมรับบรรจุเป็นงานสำคัญ

๕. จัดทำแผนงานโครงการ/กิจกรรมรองรับแผนส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติภายใต้งบประมาณของหน่วยงาน

หลักการในการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ

หลักการพื้นฐานในการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๔) สู่การปฏิบัติ มีแผนดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอนเพื่อสร้างการยอมรับและการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุณธรรม มุ่งบูรณาการเชื่อมโยงแผนแม่บทฯ ในทุกภาคส่วนของสังคม ดังนี้

๑) ขับเคลื่อนการส่งเสริมคุณธรรมในทุกระดับ โดยมีแผนแม่บทฯ เป็นกรอบแนวทางในการปฏิบัติให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล และสร้างการมีส่วนร่วมในภาคีทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคมและประชาชน

๒) กระจายการส่งเสริมคุณธรรมลงสู่พื้นที่ โดยยึดหลักพัฒนาพื้นที่ตามภารกิจและการมีส่วนร่วมให้กระทรวงและจังหวัดเป็นพื้นที่ในการขับเคลื่อนเชื่อมโยงจากระดับประเทศสู่ระดับพื้นที่

๓) ใช้องค์ความรู้และกลไกภาคีเครือข่าย เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนงานในทุกระดับ

๔) ยึดถือข้อปฏิบัติหลัก ๓ ประการในการเป็นตัวชี้วัดผลสำเร็จ ได้แก่ ๑.ความศรัทธายึดมั่นในหลักธรรมของศาสนา ๒.การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ และ ๓. การรักษาสืบสานประเพณีและวัฒนธรรม

การขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติสู่การปฏิบัติ มีระดับการขับเคลื่อนเป็น ๒ ระดับ คือ

๑) **ระดับนโยบาย** มีคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ โดยพลเอก ธนะศักดิ์ ปฏิมาประกร รองนายกรัฐมนตรี เป็นประธานคณะกรรมการ ได้กำหนดกลไกการทำงาน โดยแต่งตั้งให้มี คณะอนุกรรมการคณะต่างๆ ทั้งในส่วนกลางและจังหวัด เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือในการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ รวม ๖ คณะ ดังนี้

(๑) คณะอนุกรรมการกำกับติดตามการส่งเสริมคุณธรรมในสังคมไทย

มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรมเป็นประธาน อธิบดีกรมการศาสนา เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

(๒) คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๙-๒๕๖๔)

มีพลอากาศเอก วีรวิท คงศักดิ์ เป็นประธานอนุกรรมการ และรองอธิบดีกรมการศาสนา เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

(๓) คณะอนุกรรมการด้านวิชาการการส่งเสริมคุณธรรมในสังคมไทย

มี ดร.ฉวีรัตน์ เกษตรสุนทร เป็นประธานอนุกรรมการ และผู้อำนวยการสำนักพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

(๔) คณะอนุกรรมการด้านประชาสัมพันธ์การส่งเสริมคุณธรรมในสังคมไทย

มีนายดนัย จันท์เจ้าฉาย เป็นประธานอนุกรรมการ และเลขานุการกรมการศาสนา เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

(๕) คณะอนุกรรมการส่งเสริมคุณธรรมระดับกระทรวง

มีปลัดกระทรวงทุกกระทรวง เป็นประธาน

(๖) คณะอนุกรรมการส่งเสริมคุณธรรมระดับจังหวัด

มีผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด เป็นประธาน

๒) ระดับปฏิบัติการ

ให้คณะอนุกรรมการส่งเสริมคุณธรรมระดับกระทรวง และคณะอนุกรรมการส่งเสริมคุณธรรมระดับจังหวัด ทำหน้าที่ติดตาม ขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ จัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการทำงานร่วมกับหน่วยงาน/ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

ตัวชี้วัดผล

- มีบุคลากรในภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาคชุมชน ภาคธุรกิจเอกชน ภาควิชาชีพ ภาควิชาการ ภาคสื่อมวลชน และภาคประชาชน ได้รับการอบรมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมเพิ่มมากขึ้น
- มีหน่วยงานที่ให้ความสำคัญจัดอบรมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้แก่บุคลากรในภาคส่วนต่างๆ ทั้งภาครัฐ ภาคประชาสังคม ภาคชุมชน ภาคธุรกิจเอกชน ภาควิชาชีพ ภาควิชาการ ภาคสื่อมวลชน และภาคประชาชนเพิ่มมากขึ้น
- มีหน่วยงาน องค์กรที่ส่งเสริมและกระตุ้นการจัดกิจกรรมเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์เพิ่มมากขึ้น

ตัวชี้วัดผลสำเร็จ (เมษายน - กันยายน ๒๕๖๐)

๑. มีบุคลากรในภาคส่วนต่าง ๆ ได้รับการอบรมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม **เพิ่มมากขึ้น ร้อยละ ๑๐ ของระยะที่ ๒**
๒. มีหน่วยงานที่ให้ความสำคัญจัดอบรมและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้แก่บุคลากรในภาคส่วนต่างๆ **เพิ่มมากขึ้น ร้อยละ ๑๐ ของระยะที่ ๒**
๓. มีหน่วยงาน องค์กรที่ส่งเสริมและกระตุ้นการจัดกิจกรรมเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ **เพิ่มมากขึ้น ร้อยละ ๑๐ ของระยะที่ ๒**
๔. ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมเทิดทูนสถาบันชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ **เพิ่มมากขึ้น ร้อยละ ๑๐ ของระยะที่ ๒**
๕. เกิดชุมชนคุณธรรม องค์กรคุณธรรม หรือหน่วยงานคุณธรรม **เพิ่มมากขึ้น จำนวน ๗,๐๐๐ ชุมชน/องค์กร/หน่วยงานต้นแบบ**

ผลสำเร็จที่ได้จากแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ.๒๕๕๙- ๒๕๖๔)

ระดับประชาชน

ประชาชนมีพฤติกรรมที่ถูกต้องดีงาม ด้วยหลักธรรมทางศาสนา มีความมุ่งมั่น ชำนาญด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และวิถีวัฒนธรรมไทย

ระดับสังคม

องค์กร/ชุมชน/หน่วยงาน เป็นสังคมคุณธรรม ที่ยึดมั่นในสถาบันชาติ สถาบันศาสนา และสถาบันพระมหากษัตริย์ มีความเอื้ออาทรและแบ่งปัน

ระดับประเทศชาติ

ประเทศชาติมีความสุข สมานฉันท์ มั่นคง ด้วยมิติทางศาสนาอย่างยั่งยืน เป็นแบบอย่าง ในการส่งเสริมคุณธรรมในประชาคมอาเซียน และประชาคมโลก